

بسم الله الرحمن الرحيم

(درس سیزدهم: مسخره و تحقیر)

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ... » (حجرات/ ۱۱)

(ای کسانی که ایمان آورده‌اید! مبادا گروهی (از شما) گروهی دیگر را مسخره کند، چه بسا که مسخره‌شدگان بهتر از مسخره‌کنندگان باشند.)

۱- بلای فرد و جامعه

قرآن می‌فرماید: «وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ»: وای بر هر عیب جوی طعنه زن. (همزه/ ۱)

«هُمَزَةٌ» از «همز» به معنای عیب جویی از طریق چشم و ابرو و اشاره است. «لمز» به معنای عیب جویی با زبان است.

عیب جویی و طعنه به هر نحو و شکل ممنوع و حرام است. غیابی یا حضوری، با زبان یا اشاره، شوخی یا جدی، کوچک یا بزرگ مربوط به کار و صنعت یا آفرینش طبیعت.

و در مسئله حرام بودن عیبجویی، مسخره و تحقیر دیگران، که با زبان یا عمل، اشاره یا نوشتن، عکس و کاریکاتور و یا هر شکل دیگر باشد فرقی نمی‌کند.

۲- مسخره کننده در قیامت

قرآن: آیا آنان گمان ندارند که برانگیخته خواهند شد؟ برای روزی بزرگ. روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان (برای پاسخ به کارهایشان) خواهند ایستاد. (مطففین/ ۴ و ۵)

و جهنمی‌ها می‌گویند: خدایا! ما غلط کردیم. اگر ما را به دنیا برگردانی. کارهای خوب انجام داده و جبران می‌کنیم. و حال آنکه در قیامت راهی برای برگشت نیست و خداوند در دنیا مهلت‌ها را داده، به آنها گفته می‌شود: دور شوید و در آتش گم شوید و با من سخن مگویید. (مؤمنون/۱۰۸).

آری! گناهکار در قیامت گاهی شیطان را ملامت می‌کند و او را عامل گمراهی خود می‌داند، اما شیطان می‌گوید: پس مرا ملامت و نکوهش نکنید و خود را سرزنش کنید. (ابراهیم/۲۲).

۳- خطر مسخر کردن ارزش‌ها

مسخره هرچیز که ارزشی‌تر است گناه آن هم سنگین‌تر و پاسخگویی آن در قیامت مشکل‌تر و عذاب آن بیشتر است.

گاهی ممکن است یکی انسان مؤمنی و یا یک حکم و دستور الهی و یا «نَعُوذُ بِاللَّهِ!» دین خدا و قرآن را اهانت و مسخره کند. قرآن در این باره می‌فرماید:

آیا خداوند و آیات او و پیامبرش را مسخره می‌کردید؟! (توبه/۶۵).

در مسخره کردن، مردن و زن، جنسیت و کوچک و بزرگ هم فرق ندارد.

(حجرات/۱۱). حتی کسی که تازه مسلمان شده است. مسخره کردن، حرام است. حتی

اگر طرفی تحقیر و یا مسخره می‌کنیم راضی باشد و یا بعد به صورت ظاهر راضی شود.

از نظر اسلام، حتی کسی که خلافی مرتکب و زندان رفته و یا شلاق خورده و تعزیر شده حق نداریم او را مسخره و اهانت کنیم. مثلاً: بگوئیم: خاک بر سرت! نکبت، بدبخت! مجرم. تحقیر نسبت به خلافکار و مجرم هم ممنوع است.